

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved kongelig resolution af 13. maj 1936 blev der nedsat en kommission med den opgave at overveje spørgsmålet om revision af de gældende regler om arv og uskiftet bo og evt. at udarbejde forslag til forandring af lovgivningen på dette område. I maj 1941 afgav kommissionen betænkning, indeholdende udkast til ny arvelov med tilhørende bemærkninger.

På grundlag af kommissionens lovudkast fremsatte justitsministeren i rigsdagssamlingen 1946-47 et forslag til ny arvelov, som i det væsentlige var i overensstemmelse med kommissionsudkastet. Forslaget blev fremsat i landstinget og blev efter første behandling henvist til udvalg, som imidlertid ikke nåede at afslutte sit arbejde inden landstingsvalget i begyndelsen af april 1947. Få dage efter valget blev forslaget i uændret skikkelse genfremsat i landstinget, og efter ny første behandling atter henvist til udvalg, men udvalget nåede ikke at afslutte sit arbejde inden rigsdagssamlingens slutning.

Der er ikke senere blevet fremsat forslag til en ny samlet arvelov, men i folketingssamlingen 1953-54 fremsatte justitsministeren et begrænset forslag til lov om ændringer i arveforordningen, hvorved kredsen af legale arvinger foresloges indskrænket til afdødes livsarvinger, hans forældre og deres livsarvinger samt bedsteforældre og deres børn (afdødes onkler og tanter). Efter behandling i folketinget, hvor forslaget bl. a. ændredes således, at arveladerens fætre og kusiner medtoges som legale arvinger, vedtoges det som lov nr. 66 af 17. marts 1954 om ændringer i arveforordningen (arveklasserne).

Forinden var det på det nordiske justitsministermøde i Stockholm i december 1953 efter indstilling fra udvalget for nordisk lovsamarbejde blevet besluttet at gøre arvelovgivningen til genstand for fællesnordiske forhandlinger.

Til at deltage i fællesnordiske rådslagninger om ændringer i arvelovgivningen, såvel lovgivningen om legal arv og testamenter som lovgivningen om dødsboskifte, nedsatte justitsministeriet herefter den 24. juni 1954 et udvalg, som i juni 1961 afgav betænkning, indeholdende udkast til arvelov, udkast til lov om ændringer i skifteloven samt bemærkninger til lovudkastene.

I forhold til gældende ret indeholder udvalgets udkast til arvelov på en række punkter betydningsfulde ændringer:

I det arveretlige forhold som følge af uægteskabeligt slægtsskab har der hidtil været den begrænsning, at faderen til et barn uden for ægteskab og faderens slægt kun tager arv efter barnet, såfremt der er tilfaldet dette formue som arv eller gave fra faderen eller hans slægt, og da kun så meget, som i værdi svarer til, hvad barnet har modtaget. Denne begrænsning foreslår udvalget ophævet, og der vil således efter udkastets regler være fuld gensidighed i arveretlige forhold mellem et barn uden for ægteskab og dets slægt på samme måde, som det efter gældende ret er tilfældet i det arveretlige forhold mellem et ægtebarn og dets slægt.

Efter udkastet foreslås slægtens legale arveret afgrænset således, at arveladerens legale arvinger er hans livsarvinger, hans forældre og deres livsarvinger og hans bedsteforældre og deres børn (arveladerens onkler og tanter). Fætre og kusiner har således efter udkastet ikke legal arveret.

I udkastet til arvelov og i udvalgets udkast til ændringer i skifteloven foreslås en væsentlig styrkelse af den efterlevende ægtefælles arveretlige stilling. Når den førstafdøde ægtefælle efterlader sig livsarvinger, skal den efterlevende ægtefælle efter udkastet arve en trediedel af arveladerens efterladte formue mod nu en fjerdedel, medens ægtefællen, når førstafdøde efterlader sig forældre eller søskende, skal arve hele hans formue mod nu halvdelen heraf.

Udvalget går ind for at bibeholde det uskiftede bo med livsarvinger, som allerede fra ældre tid har haft vidtrækkende betydning i dansk ret. De gældende regler herom foreslås i det væsentlige opretholdt uændret, men udvalget foreslår dog enkelte ændringer:

Efter udkastet skal en ægtefælle ved testamente kunne bestemme, at den anden ægtefælle skal være udelukket fra et hensidde i uskiftet bo. En bestemmelse herom skal dog efter begæring kunne tilside-sættes af skifteretten, hvis den ikke findes tilstrækkelig begrundet i hensynet til livsarvingernes eller ægtefællens tarv.

Om, hvad der indgår i det uskiftede bo, indeholder udkastet en regel, som vil medføre, at visse erhvervelser, som indtræder ved den førstafdøde ægtefælles død, f. eks. en livsforsikring på hans liv eller arv af hans særeje, indgår i det uskiftede bo, medmindre erhvervelserne er gjort til særeje.

Endelig arver efter udkastet livsarvingerne efter den førstafdøde ægtefælle kun denne, såfremt de overlever den længstlevende ægtefælle, eller de lever